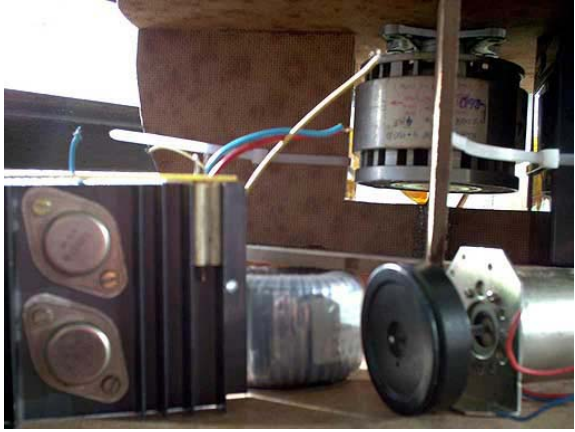

Borut Savski – »Plesalec / plesalka« (2005)

Plesalec / plesalka je izhodiščni objekt, ki je nastal na temelju razmislekov o samonanašanju, samoregulaciji, »lovljenju ravnotežja«, oziroma samomotivaciji. Na tej podlagi je nastala serija premičnih objektov, ki bolj ali manj razlagajo omenjene pojme. Poleg prvotnega »plesalca« sta nastali »posodi polni zvoka« in sedanja tretja verzija ene od posod – »voda = življenje«, ki je del avtorjevih eksperimentalno-glasbenih aktivnosti.

»Plesalec / plesalka« v izgradnji in nato v galeriji Kapelica (2005)

Plesalec je avtonomen gibljiv objekt, ki se želi predstaviti kot umetniški subjekt. Deluje na principu plesa/ pomikanja skozi zvočno polje v prostoru. Njegov komunikacijski kanal (-> višji smisel; motiv) je torej zvok, ki

ga vodi sem ter tja po prostoru. A ker gre že za abstrakcijo (primarni motiv je gibanje; posledični motiv, ki ga želimo, pa je zvok - vmes je neka točka potujitve, ki pa jo določimo/ osmislimo ljudje). šele ko se neposredno razumevanje vzrokov (višjega) gibanja (-> tokrat zvok) zabriše - torej se samo gibanje kot neposredni (čeprav nelinearni - ne neposredno soodvisen/soodgovoren) vzrok umakne v ozadje - objekt "zaživi" samostojno življenje.

S procesom pozabe (prvotnih) razlogov se torej vzpostavi (novo) razumevanje. Razlog je v spremembi sistema vrednotenja, vendar meja v našem primeru ni popolnoma zabrisana. Tako gibanje kot zvok ostajata prisotna. Če pa bi se gibanje izostalo (recimo pri poslušanju le zvočnega zapisa), pa bi popolnoma prešli v drug vrednostni sistem. Ta način nastajanja in osamosvajanja miselnih teles je enak kot pri mitih. Mit je miselno telo, ki se je (pomensko) osamosvojilo (postalo verjetno - torej resnično) s tem ko je izgubilo svoje vzročne povezave. Mit ne potrebuje posebnega procesa razumevanja - kot nosilec pomena je neposredno razumljiv. Pri mitu so vzroki zabrisani. Če bi jih znova prepoznali, bi mit razpadel. Temu pravimo demistifikacija.

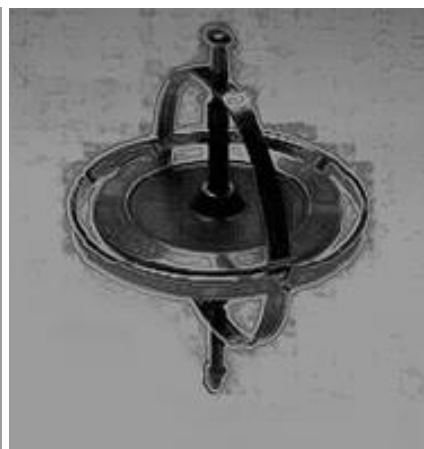
Plesalec vpliva na zvočno polje tudi povratno - vsak trenutek ga torej spreminja. Hipnim spremembam pa se upirajo posamezni deli tega sklopljenega sistema (objekt in prostor po katerem se giblje). To imenujemo inercije in so posledica fizičnih lastnosti, ki se na spremembe ne morejo odzvati hipno.

Seveda gre tudi tokrat za metaforično postavitvev. Bistveno vprašanje, ki si ga postavljam je, ali ni morda človeku subjektivnost dosegljiva zaradi gibanja (v splošnem: dinamike) in ne (le) zaradi jezika?

Gibanje -> motiv (-> gibalo)

Neka okrevanka je po hudi nesreči, po kateri je doživela popolno amnezijo, povedala, da je imela največ težav s ponovno priučitvijo ravnotežja - hoje. Zastavljeno vprašanje postane bolj verjetno, če fizično uravnotežanje razširimo še na psihološko, nad katerim pa imamo v vsakodnevem nizanju trenutkov precej manj moči.

Razcep, v psihoanalizi poimenovan »manko«, onemogoča statično stabilno stanje (-> trajno srečo, trajno nesrečo). Ali pa ni morda prav ta razcep motor, generator sprememb? V takem primeru so tudi odločitve (racionalizirane spremembe) lahko dokaj poljubne (odvisne od inercij - tudi in predvsem psiholoških - vsakega individualnega sistema).

še o racionalizaciji:

Besedo racionalizacija uporabljamo, ker gre praviloma vedno za osmišljanje za nazaj (tudi v naprej), Torej je za to opravilo nujno potrebna kategorija časovna premica, ki odpre prostor vzročnosti in posledičnosti. To se zdi primarna človekova domena.

Vprašanje Plesalca je torej lovljenje dinamičnega ravnovesja - najbrž ni izključeno tudi padanje. Plesalec lovi ravnovesje na način vrtavke, za spreminjanje smeri plesa pa mu pomaga spreminjanje položaja težiščnice od ravnovesne lege. Za relativno mirovanje težiščnice skrbi girooskop - nujno potrebni (inercijski) element. Uspešnost lovljenja ravnotežja je potreben pogoj za nastanek zvočne kompozicije.